

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Australii Koło Nr 8 w Qld.

Polish Ex-Servicemen's Association in Australia Sub-Branch No 8 Qld Inc.

Rok
2021
Nr 432

OKÓLNIAK

Styczeń - Czerwiec 2021

Brisbane
Qld
Wydanie
01/21

SPK Sub-Branch No 8, 48-54 Holland Crescent, Capalaba Qld 4157 - Tel: (07) 3390 1640
<http://www.polish-spk-foundation.org.au> email address: secretaryspk@gmail.com

W NUMERZE

Rok 2021 Rokiem Konstytucji 3 Maja

***
*****
Serwis
informacyjny
co się dzieje
w Brisbane
i w Kole SPK Nr 8

*****
***
Święto Narodowe
Konstytucji 3 Maja - 1791

*****
***
Inauguracja
Federacji w QLD

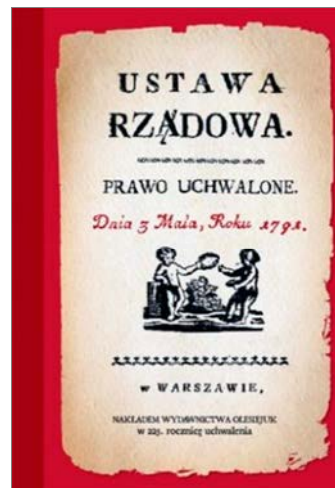
*****
***
Świętka w Domu
Kombatanta w Capalaba

*****
***
Anzac Day znowu na
ulicach Brisbane

*****
***
Rocznica Katynia
i Monte Cassino

*****
***
Dzień Polonii
i Polaków za granicą

*****
***
„Linia, której nie było”
J. Rygielski

3 maja 1791 roku Sejm Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego uchwalił Konstytucję 3 Maja - niosącą gwarancje swobód obywatelskich, tradycje chrześcijańskie, tolerancję i wartości Oświecenia, która stała się dokumentem tworzącym późniejszą tożsamość suwerennego narodu.

Uchwalona jako pierwsza w Europie i druga na świecie Ustawa Rządowa stanowiła dowód głębokiego patriotyzmu oraz zrozumienia spraw obywatelskich i społecznych" - napisano w uchwale. Wskazano, że "przyjęta przez akklamację w dobie zagrożenia Ojczyzny Konstytucja 3 Maja była próbą zaangażowania obywateli w ratowanie Rzeczypospolitej przed atakami państw ościennych poprzez utworzenie drogi do długofalowych reform demokratycznych oraz wzmocnienia państwa w celu obrony niepodległości".

"Konstytucja 3 Maja wprowadziła trójpodział władzy. Jej postanowienia były wymierzone przeciw liberum veto. Przyjęto w niej nowatorskie rozwiązania w zakresie parlamentaryzmu. Stanowiła dojrzałe i oryginalne dzieło oświeconych reformatorów i wpisywała się w europejski i światowy program ówczesnych przemian" - podkreślono w uchwale.

„Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, świadomy znaczenia Konstytucji 3 Maja jako ważnego elementu pamięci zbiorowej, oddając hołd wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego wiekopomnego aktu - myślicielom politycznym, posłom na Sejm Czteroletni, przedstawicielom ówczesnego obozu patriotycznego oraz pokoleniom Polaków, których niezłomna walka pozwoliła na przetrwanie lat niewoli i odzyskanie niepodległości, zachęca do refleksji nad dziedzictwem Konstytucji 3 Maja wspólnie i ustanawia rok 2021 Rokiem Konstytucji 3 Maja" - głosi przyjęta przez Sejm uchwała.

**KONSTYTUCJA
3 MAJA**
"Religią narodową
panującą jest i
będzie wiara święta
rzymska katolicka,
ze wszystkimi jej
prawami."

Zarząd Koła SPK Nr 8

Prezes	Zdzisław Koch	0410 328 186
Wiceprezes	Andrzej Mroczek	0422 981 901
Skarbnik	Bożena Maciejewska	0401 199 030
I Sekretarz	Marzena Kaniowski	0403 754 881
II Sekretarz	Urszula Daniels	0413 942 907

 Adres elektroniczny: secretaryspk@gmail.com
Członkowie Zarządu

Robert Kaniowski	(07) 3245 4723
Mirosław Krawczyński	0420 266 901
Teresa Stodulny	0476 966 154

 Siedziba Koła SPK Nr 8:
 48-54 Holland Crescent, Capalaba Qld 4157
 Nr Telefonu: (07) 3390 1640

Patron SPK Koła Nr 8

 National President of the RSL
 Rear Admiral Ken Doolan AO RAN (Retd)
 PO Box 303, Canberra ACT 2601

Konsul Honorowy R P - Honorary Consul R P in Qld

 Dr Theresa Lauf Email: polishconsulbrisbane@gmail.com
Komisja Rewizyjna Koła Nr 8

Przewodniczący:	Mirosław Kosmala	0411 373 330
Członkowie:	Wiesław Bożyk	(07) 3194 9489
	Eugeniusz Nazarewicz	0481 988 435

Poczet Sztandarowy

Chorąży:	Jan Tkaczyk	(07) 3395 1955
Asystenci:	Dariusz Węgrecki	0401 545 499

Zarząd Krajowy SPK Australia

 Prezes: Jan Tkaczyk (07) 3395 1955
 Website: <http://www.polish-spk-foundation.org.au>
Federacja Polskich Organizacji w Qld

 Prezes: Henryk Kurylewski +61 402 210 712
 Website: <https://fpoq.org.au/> Email: president@fpoq.org.au
Polska Parafia Bowen Hills

 Ks. Grzegorz Gawel SChr - Kapelan Koła SPK Nr 8 (07) 3252 2200
 Email: bowenhills@bne.catholic.net.au
Siostry Misjonarki Chrystusa Króla

58 Picnic St, Enoggera Qld (07) 3855 3772

Harcerstwo ZHP Obwód "Pomorze"

 Przewodniczący: Rafał Drożdż pwd. E: pomorze@zhp.org.au
 Hufcowa „Pomorze”: Malwina Hoppe pwd. E: hufcowapomorze@zhp.org.au
 Hufcowy „Pomorze”: Patrick Czaczka pwd. E: hufcowypomorze@zhp.org.au
Okręg ZHP Australia W: <http://www.zhp.org.au/>

 Przewodniczący: Krzysztof Dutkowski hm. E: przewzo@zhp.org.au
Chorągiew Harcerzy - Australia

 Komendantka Harcerzek: Urszula Daniels hm. E: kc_harcerek@zhp.org.au
 Komendant Harcerzy: Tomasz Karbanowicz phm. E: kcharcerzy@zhp.org.au
Referentka Wędrowniczek przy Kwaterze Światowej Harcerzek

 Ala Lew-Tabor hm. Email: a.lewtabor@uq.edu.au
Koło Przyjaciół Harcerstwa

 Prezes KPH: Edyta Frenkiel Email: kphpomorze@zhp.org.au
Inne Organizacje Polskie w QLD
Rada Naczelna Polonii Australijskiej

 Website: <http://www.polishcouncil.org.au/>
 Email: secretary@polishcouncil.org.au

 Prezes: Małgorzata Kwiatkowska E: president@polishcouncil.org.au
 Sekretarz: Joanna Merwart E: secretary@polishcouncil.org.au
Dom Polski

 10 Marie St, Milton Qld 4064 (07) 3369 2747
 Prezes: Waldemar Duda Email: president@polonia.org.au
 Kierownik: Jadwiga Bajan Email: club@polonia.org.au
 Website: <http://www.polonia.org.au/>
Polska Szkoła Sobotnia Bowen Hills

 Dyrektor: Magdalena Aksu E: principal@brisbanepolishschool.org.au
 Prezes KR: Anna Reardon E: president@brisbanepolishschool.org.au
Stow. im. T. Kościuszki - Darra (07) 3217 0015

23 Station Avenue, Darra QLD 4076

 Prezes: Zdzisław Jarentowski E: president@kosciuszko-darra.org.au
 Sekretarz: Antoni Markiewicz E: secretary@kosciuszko-darra.org.au
Polskie Radio 4EB Centrala (07) 3240 8600

 Website: <http://polish.4eb.org.au/>

 Prezes: Marek Knappe E: polskieradio@4eb.org.au
"DIVERSICARE" - Pomoc dla Osób Starszych

Koordynator: Wiesława Dróżdż (07) 3846 1099

Koło Polek & Klub Seniorów

 Helena Podbereżny E: helenajan7@gmail.com
BIBLIOTEKA piątek 12:00 - 18:00 (07) 3369 2747

 Kierownik: Basia Helena Andrusiewicz E: library@polonia.org.au
Archiwum Polonii QLD

 Michał Józefowicz 0412 468 846 E: museum@polonia.org.au
Zespół Pieśni i Tańca "OBERTAS"

 Website: <https://www.obertas.org.au/>

Kierownik Artystyczny - Henryk Kurylewski: 0402 210 712

Zespół Pieśni i Tańca "WISŁA"

 Website: <http://wisla.org.au/>

 Prezes: Paweł Sowuła E: info@wisla.org.au
 Choreograf Zespołu: Agnieszka Kowal

Konstytucja 3 Maja -1791 r.

Konstytucja 3 Maja – uchwalona została 3 maja 1791 roku. Konstytucja 3 Maja regulowała prawo RON (Rzeczypospolitej Obojga Narodów), wprowadzając ład do zanarchizowanych rządów magnaterii. Autorami Konstytucji 3 maja byli **Król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki i Hugo Kołłątaj**. Nie obeszło się bez przeszkód podczas obrad w trakcie których uchwalono Konstytucję. W czasie obrad Sejmu Czteroletniego wielu posłów, pracujących na zlecenie państw ościennych (Rosji, Prus czy Austrii), sprzeciwiało się powołaniu ustawy zasadniczej. Okazja nadarzyła się 3 Maja 1791 roku, wówczas wielu przeciwników konstytucji nie powróciło jeszcze z Wielkanocnego urlopu. Po siedmiogodzinnych obradach Sejm zatwierdził konstytucję, a król Stanisław August Poniatowski ją podpisał. Twórcy Konstytucji 3 Maja określili ją jako „ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny”.

Konstytucja 3 Maja –najważniejsze zmiany w prawie.

Konstytucja wprowadzała trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Ograniczała immunitety prawne oraz przywileje szlachty zagrodowej, tak zwanej gołoty. Celem ograniczeń względem szlachty było zapobieżenie możliwości przekupstwa, biednego szlachcica przez agentów obcego państwa. Konstytucja potwierdzała też przywileje mieszczańskie nadane w akcie prawnym z 18 kwietnia 1791 roku. Według tego aktu, mieszczenie mieli prawo do bezpieczeństwa osobistego, posiadania majątków ziemskich, prawo zajmowania stanowisk oficerskich i stanowisk w administracji publicznej a także prawo nabywania szlachectwa. Miasta miały prawo do wysłania na Sejm 24 plenipotentów jako swoich przedstawicieli, którzy mieli głos w sprawach dotyczących miast. Akt ten obejmował popólstwo opieką prawa i administracji rządowej.

Konstytucja 3 Maja znosiła takie „narzędzia władzy szlacheckiej” jak liberum veto, konfederacje, sejm skonfederowany oraz ograniczała prawa sejmików ziemskich. W dniu ustanowienia Konstytucji 3 Maja przestaje istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów a w jej miejsce zostaje powołana Rzeczpospolita Polska. Zniesiona zostaje też wolna elekcja, która w wieku XVIII w ogóle się nie sprawdziła, jej miejsce zastępuje władza dziedziczna, którą po śmierci Stanisława Augusta Poniatowskiego miał przejąć władca z dynastii Wettynów. Aby czuwać nad bezpieczeństwem wprowadzono stałą armię, której liczebność miała sięgać 100 tysięcy żołnierzy, oraz ustanowiono podatki w wysokości 10% dla szlachty i 20% dla duchowieństwa – gołota, mieszczenie i chłopcy byli zwolnieni z płacenia podatku. Katolicyzm został uznany za religię panującą, jednocześnie zapewniono swobodę wyznań, choć apostazja wciąż była uznawana za przestępstwo. Aby Konstytucja była zawsze aktualna co 25 lat miał się zbierać Sejm Konstytucyjny, który miałby prawo zmienić zapisy w konstytucji.

Obalenie Konstytucji 3 Maja i Konfederacja Targowicka

Konstytucja 3 Maja przetrwała czternaście miesięcy, prawa jego wprowadzała do zdemoralizowanej przez przywileje Rzeczypospolitej, były nie do zaakceptowania przez warstwę magnacką. To oni obok szlachty zagrodowej stracili najwięcej. Z dniem kiedy tzw gołota, została odsunięta od władzy państwowej, magnateria często na zlecenie agentów pruskich czy rosyjskich nie mogła kupczyć ustawami, czy zgłaszać liberum veto ustami przekupionych posłów. W dniu 27 kwietnia 1792 roku w Petersburgu zawiązała się konfederacja później nazwana targowicką.

Należeli do niej Szczęsny Potocki, Ksawery Branicki i Seweryn Rzewuski. Na ich „prośbę” połączone siły targowiczian 20 tysięcy i armii rosyjskiej w liczbie 97 tysięcy wkroczyły do Polski. Król zdołał wystawić tylko 37 tysięczną armię składającą się z rekrutów. Mimo kilku wygranych bitew, kiedy wojska rosyjskie dotarły pod Warszawę, król zdecydował się na kapitulację i przyłączenie do targowiczian. Armia polska poszła w rozsypkę a sen o wolności umarł na kolejny wiek.

Święto Narodowe Konstytucji 3 Maja.

Święto Konstytucji 3 Maja obchodzono do ostatniego rozbioru. Świętowanie 3 Maja było zakazane we wszystkich zaborach, dopiero po I WŚ kiedy Polska odzyskała niepodległość Święto Konstytucji 3 Maja zostało wznowione. Podczas II WŚ w czasie okupacji niemieckiej i radzieckiej Święto zostało zdelegalizowane. Dopiero w 1981 roku władza ludowa zezwoliła na obchody 3-Majowe. Od 1989 roku Święto Konstytucji 3 Maja – znów jest świętem narodowym a od 2007 roku obchodzone jest również na Litwie.

Uchwalenie Konstytucji 3 Maja – obraz Jana Matejki, 1891

Inauguracja Federacji Polskich Organizacji w Queensland.

Federacja Polskich Organizacji w Queensland Inc. działa w Brisbane, ale jest ogólnokrajowym organem parasolowym upoważnionym przez swoje organizacje członkowskie do reprezentowania i działania w imieniu polskiej społeczności Queensland, angażując się na wszystkich szczeblach rządów w Australii.

FPOQ formalnie powstało 11 listopada 2020 r. z potrzeby stworzenia wiarygodnego grona profesjonalistów, którzy uczciwie i zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi, reprezentowaliby polską społeczność w stanie Queensland. FPOQ współpracuje z Konsulem Honorowym RP w Queensland i zrzesza następujące organizacje: Stowarzyszenie Polaków w Darra im T. Kościuszki, Polsko-Australijski Klub Twórczości, Stowarzyszenie Polskich Kombatantów Koło Nr 8, Zespół Folklorystyczny "Wisła", ZHP Obwód "Pomorze", Koło Przyjaciół Harcerstwa, Zespół Pieśni i Tańca "Obertas", Zespół Pieśni i Tańca "Mały Brisbane".

Cechy Federacji Polskich Organizacji w Queensland:

- jest dobrowolnym utworzeniem organizacji społeczności polskiej w Qld, które współpracują z Konsulem Honorowym RP w QLD,
- stoi na straży wartości i zasad demokracji, wolności, sprawiedliwości i poszanowania praw człowieka,
- aktywnie wspiera każdą ze swoich organizacji członkowskich w równym stopniu, bez uszczerbku i żywotnego interesu,
- jest orędownikiem interesów i przedsięwzięć, które wyraźnie promują język polski, historię i kulturę, a także
- jest apolityczna (włączenie nie może w żaden sposób wspierać ani aktywnie pomagać żadnej partii politycznej).

W skład zarządu Federacji Polskich Organizacji w Qld weszli: prezes - Henryk Kurylewski, wiceprezes - Krzysztof Dutkowski, sekretarz - Waldek Duda, wicesekretarz - Jason Mordacz, skarbnik - Anna Sierkiewicz, rzecznik prasowy - Eliza Hess.

W dniu 28 lutego 2021 r., w polskim kościele w Bowen Hills, odbyła się uroczysta inauguracja Federacji Polskich Organizacji w Queensland, w której wzięli udział zaproszeni goście i przedstawiciele wszystkich zrzeszonych organizacji.

Krótkie przemówienie powitalne, wygłosił prezes nowo utworzonej Federacji Henryk Kurylewski, który m.in. powiedział:

„W imieniu Zarządu Federacji Polskich Organizacji w Queensland, Zarządów Organizacji Członkowskich oraz całej naszej wspólnoty polskiej na terenie Brisbane pragnę przywitać panią Konsul Generalną RP panią dr Monikę Kończyk oraz Honorowego Konsula RP w Queensland panią dr Teresę Lauf. Dziękuję Wam za Waszą obecność wśród nas, a w szczególny sposób pragnę podziękować pani Konsul Generalnej za pokrycie kosztów dzisiejszego poczęstunku. Federacja Polskich Organizacji w Queensland powstała po to aby połączyć nasze interesy i sprawy przy jednym ognisku z nadzieją, że wkrótce będziemy mogli się spotykać pod wspólnym dachem. Do tego wielkiego przedsięwzięcia jest potrzebny wspólny wysiłek nas wszystkich na polu społecznym.

Dzisiaj już widać jak pięknie nasze organizacje potrafią współpracować ze sobą, przygotowując nam wygodne warunki do spędzania miłego czasu ze sobą, za co serdecznie dziękuję im wszystkim za ich trud!" ...

Więcej na: <https://fpoq.org.au/>

W uroczystej inauguracji, wzięli udział przedstawiciele wszystkich organizacji, jakie działają na terenie Brisbane.

Konsul Generalny RP dr Monika Kończyk, udekorowała Srebrnym Krzyżem Zasługi, sekretarza RNPA Basię Helenę Andrusiewicz.

Od lewej: prezes Polsko-Australijskiego Klubu Twórczości - Jolanta Szymczyk, Konsul Generalny RP – dr Monika Kończyk, sekretarz RNPA - Basia Andrusiewicz, Konsul Honorowy – dr Theresa Lauf i prezes Federacji Polskich Organizacji w Qld - Henryk Kurylewski.

Od lewej: prezes Zarządu Krajowego SPK – Jan Tkaczyk, sekretarz RNPA - Basia Andrusiewicz, Konsul Generalny RP – Monika Kończyk i prezes Koła SPK Nr 8 – Zdzisław Koch.

"Święconka" w SPK Capalaba – 3. kwietnia 2021 roku.

Dnia 3 kwietnia 2021, w Wielką Sobotę, w siedzibie SPK Koła nr 8 w Capalaba, spotkaliśmy się na święceniu pokarmów wielkanocnych. Było to szczególnie ważne, dlatego że ubiegłoroczna święconka, z powodu pandemii, była tylko online.

Na stołach nakrytych białymi obrusami i udekorowanych gałązkami święconych palm, ustawiono wielkanocne koszyki. Znalazły się w nich tradycyjne potrawy, które w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego trafią na na stół. Były drożdżowe baby, szynka, kielbasa, chleb, masło, jajka, chrzan, pieprz i sól. Koszyków było sporo i bardzo pięknie się prezentowały.

O godz. 12, prezes Zdzisław Koch i kapelan koła ks. Grzegorz Gawel, rozpoczęli uroczystość. Na początku rozstrzygnięto konkurs na najpiękniejszą pisanekę i najlepiej udekorowany koszyk. Każdy z jurorów wybrał jeden, jego zdaniem najładniejszy koszyk, a publiczność brawami wybrała ten najlepszy. W kategorii „najpiękniejsza pisanek”, jury postanowiło uhonorować wszystkich uczestników.

Po poświęceniu potraw, prezes Koła Zdzisław Koch i ks. Grzegorz, życzyli wszystkim zdrowych świąt Wielkiej Nocy. Budujące dla naszej polskiej społeczności jest to, że wśród nas, oprócz dorosłych, było wiele dzieci i młodzieży. Jest nadzieja, że tradycja święcenia pokarmów wśród Polonii w QLD, nie zaginie.

Autor: Dorota Szweryn

Nagrody na najpiękniejszą pisanekę i najładniejszy koszyk, ufudował Zarząd Koła SPK Nr 8 w Capalaba.

Zdjęcia: Jan Tkaczyk

Nagrodę za najładniejszy koszyk, zdobyła Monika Nastaj.

Rocznica Mordu Katyńskiego i Bitwy o Monte Cassino Brisbane, 18-04-2021 r.

W dniu 18 kwietnia 2021 roku, w polskim kościele w Bowen Hills, obchodziliśmy uroczyste dzień pamięci poświęcony pomordowanym przez Sowietów w Katyniu i w innych miejscach kaźni takich jak Miednoje, Charkowie i Bykowni oraz dzień upamiętnienia walk podczas II wojny światowej i bitwy żołnierza polskiego pod Monte Cassino.

Dzień ten rozpoczął się odprawieniem mszy świętej przez proboszcza i kapelana SPK ks. Grzegorza Gawła SChr, który zaprosił wszystkich uczestników, do wzięcia udziału w uroczystym Apelu Poległych, organizowanym na zewnątrz kościoła. W uroczystości tej, jak każdego roku, oprócz naszego sztandaru SPK, wzięły także udział poczty sztandarowe organizacji polonijnych i harcerstwa.

Głównym prowadzącym Apelu Poległych był druż Rafał Drózdź, a sam apel odczytał prezes Koła SPK Nr 8 Zdzisław Koch, który między innymi, nawiązał w tym apelu, do wielu miejsc w których polegli Polacy.

Po oficjalnej części Apelu Poległych, przedstawiciele organizacji polonijnych oraz rodziny pomordowanych, złożyli kwiaty pod tablicą pamiątkową, jaka na zewnątrz naszego kościoła się znajduje.

Jan Tkaczyk

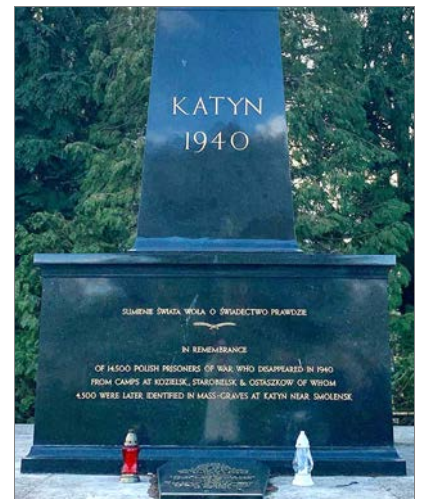
Apel Poległych z okazji Rocznicy Mordu Katyńskiego i Bitwy o Monte Cassino oraz złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową przy kościele w Bowen Hills.

Jak każdego roku, pod tablicą pamiątkową, kwiaty i wieńce złożyli przedstawiciele organizacji polonijnych oraz rodziny pomordowanych.

Pomnik Katyński, cmentarz Gunnersbury (143 Gunnersbury Avenue, London W3 8LE)

What is a Veteran?

A "Veteran" – whether active duty, discharged, retired or reserve – is someone who at one point in his or her life wrote a blank cheque made payable to "AUSTRALIA", for an amount of "up to and including his or her life".

Thank You For Your Service

**ANZAC DAY
PARADE BRISBANE 2021**

They shall grow not old,
as we that are left grow old;
Age shall not weary them,
nor the years condemn.
At the going down of the sun
and in the morning
We will remember them.

Wieniec na Anzac Square, złożył prezes Federacji w Old Henryk Kurylewski, w towarzystwie Harcerzy i przedstawicieli SPK,

“Grochówka Żołnierska” w Domu Kombatanta w Capalaba.
Anzac Day - 25. kwietnia 2021 r.

Już dawno nie jedliśmy takiej wspaniałej grochówki, którą ugotowały dla nas Czesia Koch i Teresa Lochki.

Obsługą baru i uczestników tego miłego spotkania, zajęli się również Łucja & Mirosław Krawczyński.

Wszystkim, którzy zadbali o to, że mogliśmy wspólnie spędzić czas w takim przyjemnym gronie, należą się serdeczne podziękowania. ©

Dzień Polonii i Polaków za Granicą – polskie święto obchodzone 2 maja od 2002, ustanowione przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, z inicjatywy Senatu RP – w dowód uznania wielowiekowego dorobku i wkładu Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc Krajowi w najtrudniejszych momentach.

Święto Polonii i Polaków mieszkających za granicą jest celebrowane na całym świecie, od chłodnych zakątków Kanady po gorące argentyńskie plaże. Najwięcej Polaków zamieszkuje obecnie kontynent amerykański. Emigrując nasi rodacy wybierali głównie takie państwa jak Stany Zjednoczone, Kanada, Brazylia, ale także Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Rosja czy Australia.

Również na Litwie, Ukrainie i Białorusi Polacy stanowią znaczny procent ludności, jednak ich obecność wynika w przeważającej większości z historycznej sytuacji geopolitycznej i bliskości geograficznej. Szacuje się, że poza granicami naszego państwa żyje około 20 milionów osób narodowości polskiej.

Mimo wielu kilometrów jakie dzielą Polonię z ojczystym krajem, nasi rodacy nie zapominają o swoich korzeniach. Od małych, symbolicznych gestów po aktywne wspieranie polskości – Polonia przemycza cząstkę naszego narodu do innych kultur i środowisk.

W uroczystej mszy świętej z okazji Konstytucji 3 Maja oraz Dnia Polonii i Polaków za granicą, w polskim kościele w Bowen Hills, wzięli udział przedstawiciele organizacji polonijnych oraz poczty sztandarowe, wszystkich działających na terenie Brisbane organizacji.

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

Flaga – to symbol państwowości. Ukazywanie przynależności narodowej poprzez barwy na fladze jest powszechnie stosowanym kodem między ludźmi na globie ziemskim. W wielu państwach święto flagi już od dawna znalazło swoje miejsce w kalendarzu.

Dzień flagi mają między innymi: Stany Zjednoczone, Finlandia, Meksyk, Ukraina, Litwa.

Dzień ten jest świętem coraz bardziej docenianym i towarzyszą mu wyjątkowe obchody. Uczące się szacunku do flagi dzieci w okolicy tego święta, przygotowują uroczystości w przedszkolach i szkołach.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego nakłada osiągnięcie między innymi celu edukacyjnego w postaci znajomości godła i flagi Polski przez dzieci.

2 maja Dzień Flagi

Skąd się wzięła, jaka jest historia biało-czerwonej flagi?

Polska flaga wywodzi się od królewskiej chorągwi i herbu Królestwa Polskiego.

Obradujący w czasie powstania listopadowego Sejm Królestwa Polskiego w dniu 7 lutego 1831 r. uznał biel i czerwień za barwy narodowe.

Biel to symbol czystości, porządku i szlachetności, czerwień to symbol ognia i krwi, oznacza także odwagę i waleczność.

Po odzyskaniu niepodległości Sejm Ustawodawczy w dniu 1 sierpnia 1919 r. uchwalił ustawę o godłach i barwach narodowych, w której napisano:

Za barwy Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się kolory biały i czerwony, w podłużnych pasach, równoległych, z których górny - biały, dolny zaś - czerwony.

Dzisiaj możemy bez ograniczeń cieszyć się polską flagą.

Flaga Polski jest z nami we wszystkich ważnych chwilach.

Każdy z nas może uczyć Białą-Czerwoną poprzez jej wywieszenie np. w oknie lub na balkonie swojego mieszkania.

Pamiętajmy, że należy się jej szacunek.

Dbajmy o to, żeby zawsze była czysta. Białą-czerwona.

Ustanowienie święta.

15 października 2003 do łaski marszałkowskiej wpłynął poselski projekt (autorstwa posła Edwarda Płonki) zmiany ustawy o godle, barwach i hymnie RP, ustanawiający m.in. Dzień Flagi RP. Co wynika z uzasadnienia ustawy wprowadzającej święto, wybór dnia 2 maja nie był przypadkowy – chodziło o dzień, w którym Polakom towarzyszą refleksje o szczytnych kartach historii Polski, wypełnienie wolnego dnia pomiędzy świętami narodowymi, oraz podkreślenie obchodów Światowego Dnia Polonii. W toku prac legislacyjnych Senat RP w uchwale z dnia 12 lutego 2004 zaproponował poprawki m.in.: zastąpić Dzień Flagi RP Dniem Orła Białego, uznając godło za naczelną spośród symboli RP. Ostatecznie Sejm odrzucił poprawkę i 20 lutego 2004 ustanowił Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

Obchody.

Organizowane są różnego rodzaju akcje i manifestacje patriotyczne.

W ostatnich latach powszechne stało się noszenie w tym dniu kokardy narodowej. Zwyczaj ten spopularyzował prezydent Lech Kaczyński. Był kontynuowany przez Bronisława Komorowskiego, robi to też Andrzej Duda.

Ciekawostki.

Dnia 2 maja w 1945 r. polscy żołnierze zdobywający stolicę hitlerowskich Niemiec umieścili biało-czerwoną flagę na Kolumnie Zwycięstwa – Siegestäule oraz na Reichstagu w Berlinie. W latach PRL właśnie w tym dniu zdejmowano po 1 maja flagi państwowe, aby nie były eksponowane w dniu zniesionego przez władze komunistyczne Święta Konstytucji 3 Maja.

LINIA, KTÓREJ NIE BYŁO

tekst i zdjęcia: JANUSZ RYGIELSKI

Turysta podróżujący w Nowej Południowej Walii z Tabulam do Urbenville, rzadko uczęszczaną drogą przez Paddys Flat, mniej więcej w połowie trasy przejeżdżał przez stary drewniany most na rzece Clarence. W odludnym krajobrazie, przypominającym najbliższe kąty Bieszczadów sprzed pół wieku temu, pojawiały się nagle liczne kamienne piramidy o wysokości do dwóch metrów, rozsypane po nadrzecznej łące. Na drewnianej tablicy zamieszczono informację turystyczną "WWII TANK TRAPS", wskazującą najwyraźniej na jakby przyrodne dziwactwa.

Krótki wtręt historyczny: 7 listopada 1941 r. koalicja konserwatywna straciła większość w australijskim parlamencie. Premierem został lider Partii Pracy John Curtin.

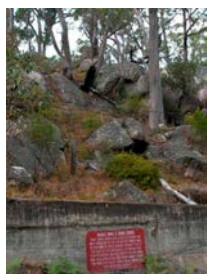
Niemal rok później, w trakcie kampanii wyborczej w Wiktorii, Eddie Ward, minister d/s siły roboczej i służby wojskowej, powiedział publicznie, że w czasie kiedy jego partia przejęła władzę, istniał przygotowany przez poprzedników plan opuszczenia północnej Australii "bez jednego wystrzału". Przedstawiciele opozycji, w tym poprzedni premierzy Menzies i Fadden, zaprzeczyli oświadczeniu ministra Warda¹). Czyżby to miały być wspomniane pułapki na czołgi? Betonowe piramidy nie przekraczają dwóch metrów wysokości. Większość z nich uległa naturalnym zniszczeniom. Resztki piramid, zalewane rzeczny piaskiem podczas powodzi i obrastające zielskiem, tworzą wrażenie wysypiska śmieci. Jest to Paddys Flat, jedyne miejsce kwalifikujące się na przyrodny piknik. Tu i ówdzie pałęta się tutaj pusta butelka lub puszka po alkoholu. Bardziej tu trąci współczesnością niż historią.

W niedalekiej górskiej stacji Clarence River Wilderness Lodge, zauważyłem, że w kuchni turystycznej na świeżym powietrzu, wystawiono różne antyczne obiekty, m. in. stare wypłowiałe zdjęcie, ukazujące dwa rzędy piramid ustawionych w poprzek rzeki, wzmocnione wbitymi w grunt palami. Podpis pod zdjęciem informuje, że struktury te stanowiły część fortyfikacji o nazwie "Linia Brisbane" i że w okresie wojny rząd skłaniał się do poświęcenia Australii na północ od Brisbane ("sacrifice everything").

Minister Ward powtórzył swą rewelację na posiedzeniu Rady Wojennej. Jej członek, były premier Menzies, stwierdził że pełne ustosunkowanie się do postawionego zarzutu wymagałoby przedstawienia tajnych planów wojskowych, do czego nikt nie był uprawniony. Premier odpowiedział, że wysłał telegram do ministra Warda zapraszający go na spotkanie w tej sprawie i poinstruował go, aby powstrzymał się od takich oświadczeń. Jednak Ward nadal popularyzował informację na temat "Brisbane Line" twierdząc, że Menzies i Fadden mieli defensywny (poddńczy) plan i godzili się oddać nieprzyjacielowi połowę terytorium Australii. W trakcie tej publicznej kontrowersji opozycja miała pretensje do premiera, który był wcześniej członkiem Rady Wojennej i wiedział, co zostało powiedziane. Mógł więc publicznie wyjaśnić co było, a co nie było planowane, ale milczał, przez co dodawał wiarygodności wypowiedziom swojego ministra. W końcu, pod naciskiem szefa opozycji Faddena, premier Curtin napisał do niego list, w którym stwierdził: "W związku z przystąpieniem Japonii do wojny, szef armii przedstawił ministrowi obrony narodowej propozycję dotyczące obrony Australii. Wiązało się to z utrzymaniem pozycji obronnych na linii zwanej jako "Linia Brisbane". Dodał też, że wspomniany szef armii został mianowany przez premiera Menziesa i że przedstawiony przez niego plan został odrzucony przez rząd labourzystowski, który "podjął kroki, aby obronić cały kontynent". List ten został opublikowany 28 maja 1943 r. w głównej prasie australijskiej. W międzyczasie Japonia zaatakowała Australię bombardując Darwin i Broome, a spór o "Brisbane Line" dalej toczył się w parlamencie. Opozycja zażądała ujawnienia planu obrony przedstawionego przez szefa armii, ale premier zaprotestował twierdząc, iż w czasie wojny należy utrzymać wiarę w kwalifikacje przywódców wojskowych i że byłoby rzeczą nieuczciwą w stosunku do nich, jako rządowych doradców, opublikowanie przedstawionej przez nich opinii.

21 sierpnia 1943 r. odbyły się wybory federalne, w rezultacie których Partia Pracy odniosła druzgocące zwycięstwo. Zdobyła 49 mandatów, podczas gdy partia Menziesa United Australia Party zaledwie 12. Na nastroje społeczeństwa duży wpływ miała kontrowersja dotycząca Linii Brisbane. Premier Curtin przeszedł do historii jako jeden z najlepszych premierów. Odrzucił on brytyjską koncepcję obrony Australii, dzięki czemu udało się obronić Papuę Nową Gwineę. Dowództwo nad jednostkami australijskimi zostało powierzone generałowi McArthurowi. Jak podaje Wikipedia, głównodowodzący amerykańskimi siłami na Pacyfiku oświadczył, że Linia Brisbane miała przebiegać od Brisbane do Perth, ale później próbował zdystansować się od własnych uwag.

Kilkanaście kilometrów na północ od Tenterfield, wzdłuż Lindesay Road, pojawia się nagle betonowy mur oddzielający szosę od wzgórza z glazami. Broszura wydana przez Tenterfield Tourism podawała w przewrotny sposób, iż wierzono, że w swoim czasie była to część Linii Brisbane (This was believed at the time to be part of the "Brisbane Line")²).

Po drugiej stronie szosy znajdują się resztki drewnianych słupów, przypominających te towarzyszące piramidy na fotografii w Clarence Wilderness Lodge. Zamieszczona w broszurze mapka i komentarz przekonują, że pomysł wbicia drewnianych słupów przeciw czołgom był całkiem sensowny.

W latach wojny Lindesay Road była jedyną trasą z Brisbane do Sydney, dostępną przy każdej pogodzie. Jej fragment wybrany na pułapkę na czołgi przebiega przesmykiem pomiędzy stromymi wzgórzami, pokrytymi wielkimi granitowymi głazami. W największym miejscu zbudowano z jednej strony drogi trzy rzędy potężnych pali, wbitych półtora metra w ziemię i wystających 60 cm ponad nią. Chodziło o to, aby przód czołgu musiał się unieść, odsłaniając miękkie podbrzusze.

Gdyby japońskim czołgistom udało się przebić prze te pale, to dalej czekała ich następna zaporą - wysadzone wyżej skały, które tworzyły w jarze potężne gruzowisko. Włócząc się między skałami można zauważyć pozostałości pracy saperów.

Dziś, ta zachodnia część dawnych fortyfikacji stanowi wspaniałe uroczysko usiane głazami, nad którymi wznoszą się jeszcze większe, nie tak łatwo dostępne bloki skalne. Nic dziwnego, że opodal znajdowała się kryjówka jednego ze słynnych australijskich bushrangerów – Thunderbolta. Kiedy w czasie wojny typowano miejsce na zasadzkę, skorzystano więc z historycznie sprawdzonego przykładu. Przez uroczysko poprowadzono szlak turystyczny zbudowany przez młodych ludzi zrzeszonych w organizacji Green Corps, dbającej o środowisko naturalne.

Niestety, można zauważyć, że niektórzy odwiedzający to miejsce nie szanują ani przyrody ani też historii, a pozostałości pamiątkowych pali służą im jako śmietniki.

Po wschodniej stronie drogi, na betonowym murze zamieszczono tablicę informującą, że znajdowała się tutaj druga linia obrony (Brisbane Line), w przypadku utracenia północnych terytoriów. Miejsce to jest zlokalizowane ponad dwieście kilometrów, na południowy zachód od Brisbane. Fortyfikacja w pobliżu Tenterfield oddalona była od fortyfikacji nad rzeką Clarence zaledwie o 40 km, co w skali kontynentu australijskiego równa się niemal zeru. Były elementami tego samego systemu. Więc jeśli były drugą linią, to gdzie, w takim razie, znajdowała się ta pierwsza? Trudno znaleźć jakkolwiek o niej wzmiankę.

W 2002 r. ukazała się w Anglii książka profesora Drew Cottle "The Brisbane Line. A reappraisal"³). Jej autor, dokumentuje tezę, że Linia Brisbane nie była wojskową linią od Brisbane do Adelajdy, wzdłuż której armia australijska mogłaby obronić południe kraju, przekazując najeźdźcom północ kontynentu. Za kryptonimem kryła się polityka strategiczna niektórych najbogatszych i najbardziej wpływowych Australijczyków. Zmierzała ona do przekazania niemal całej Australii Japończykom i utworzenia wasalnego państewka na południowym wschodzie, na wzór rządu Vichy we Francji. Projekt quislingów* znajduje się w archiwach Uniwersytetu Kalifornijskiego w Los Angeles.

Przypisy:

1. Paul Hansluck, The Government and the People, Australia in the War of 1939-1945, Canberra: Australian War Memorial, 1970, strony 711-717
2. Informacja zawarta w broszurze oparta jest na książce Paula Burns'a "The Brisbane Line Controversy"
3. <http://www.cecaust.com.au/pubs/pdfs/BrisbaneLine.pdf>

Pomysł napisania artykułu na temat Linii Brisbane narodził się podczas wizyty w Clarence Wilderness Lodge. Tam znalazłem, jedyne chyba zachowane, zdjęcie dwóch rzędów piramid ustawionych podczas wojny w rzece Clarence.

Tymczasem, w miesięczniku „Blues - The Heart of the Land” (wrzesień 2008) ukazał się artykuł Clive Mortona polemizujący z tezami dr. Petera Stanley'a, przedstawianymi kilkakrotnie od 2002 r., m. in. w audycji ABC Radio National 29. sierpnia¹). Dr. Stanley'a poparł (e-mail) dyrektor Australia War Memorial generał Steve Gower, jego były przełożony.

O co tym razem chodzi? Otóż dr Stanley twierdzi, że Japończycy nie mieli zamiaru zajmować Australii, a ich bombardowanie urządzeń militarnych w Darwin miało jedynie wesprzeć zdobycie Timoru. Podczas tego bombardowania zginęło jedynie 18 przedstawicieli służb niemurowych. A w ogóle straciło wówczas życie zaledwie 250 osób, głównie Amerykanie i Anglicy. "Battle of Australia" nigdy nie miała mieć miejsca, co twierdzą oficjalni historycy (official historians did not endorse the idea of a "Battle for Australia")²), a żołnierze australijscy, którzy mylili się wierząc, iż bronią Australii, zginęli nadaremnie. Premier Curtin ponoć wiedział, że Japończycy nie zamierzali atakować Australii i oszukiwał Australijczyków dla korzyści politycznych.

W przeszłości zarówno premier Howard jak i ówczesny lider opozycji Beazley, prosili Stanley'a, aby wycofał się z tych stwierdzeń. Clive Morton przypomina Stanleyowi, że oprócz Darwin, Japończycy bombardowali także północne regiony stanów Queensland i Western Australia (Broome), a Papua Nowa Gwinea, zgodnie z prawem międzynarodowym, stanowiła wówczas część Australii. Morton powołuje się na innego historyka wojny profesora Davida Hornera, który stanowczo twierdzi, że Stanley nie posiada wiarygodnego wykształcenia historycznego. Natomiast w archiwach japońskich znajduje się wypowiedź wojennego premiera generała Tojo, który oświadczył, iż jego armia lądowa i marynarka zmuszą Australię do zależności i zamienią ją w wasalne państewko, jako część Japońskiej Większej Wschodnio – Azjatyckiej Sfery Wspólnego Dobrobytu (Japan's Greater East Asia Co-prosperity Sphere). Japonia planowała operację militarną o kodzie FS obejmującą zajęcie wysp na Pacyfiku i uważała, że wojna z Australią byłaby niezbędna tylko wówczas, gdyby osaczona podległymi Japonii wyspami i odcięta od kontaktów ze Stanami Zjednoczonymi, nie chciałaby się poddać.

Japończycy nie wycofali się z Operacji FS i groźby wobec Australii do lutego 1943, kiedy to zostali pokonani na Wyspach Salomona. Miało to miejsce rok, po tym, kiedy to Curtin miał rzekomo wiedzieć, iż groźby nie było.

PS. Gdyby ktokolwiek zainteresował się powyższym tematem i zechciał odwiedzić Clarence River Lodge, to radziłbym najpierw skontaktować się z właścicielami i zapewnić, że droga leśna jest przejezdna i bezpieczna.

JR

* słowo pochodzi od nazwiska norweskiego wojskowego i działacza faszystowskiego Vidkum'a Quisling'a, dwukrotnego premiera Norwegii, kolaboranta podczas II wojny światowej, po wojnie skazanego na karę śmierci przez rozstrzelanie. Egzekucję wykonano. Termin ten po prostu oznacza zdrajcę.

Odeszli od nas ...

Marian Josko

Aged 66 Years

Born 31 July 1954 – Passed away 27 August 2020

He was cremated on 02/09/2020.

His ashes are at Woronora Memorial Park,
(address: 121 Linden St, Sutherland NSW 2232),

and placed in Serenity Walk 2 Garden Walk
Edging, Garden 6-9, Position 0028.

Rest in peace my friend, we know you are in a better place and one day we shall meet again.

Polish Ex-Servicemen's Association in Australia is extending deep and heartfelt sympathy to family and friends.

„Śpieszmy się” ...

Śpieszmy się kochac ludzi tak szybko odchodzą
zostaną po nich buty i telefon głuchy
tylko co nieważne jak krowa się wlecze
najważniejsze tak prędkie że nagle się staje
potem cisza normalna więc całkiem nieznośna
jak czystość urodzona najprościej z rozpacz
kiedy myślimy o kimś zostaje bez niego

Nie bądź pewny że czas masz bo pewność niepewna
zabiera nam wrażliwość tak jak każde szczęście
przychodzi jednocześnie jak patos i humor
jak dwie namiętności wciąż słabsze od jednej
żeby widzieć naprawdę zamykają oczy
kochamy wciąż za mało i stale za późno

choć większym ryzykiem rodzić się niż umrzeć
tak szybko stąd odchodzą jak drożdż milkną w lipcu
jak dźwięk trochę niezgrabny lub jak suchy ukłón
żeby widzieć naprawdę zamykają oczy
choć większym ryzykiem rodzić się niż umrzeć
kochamy wciąż za mało i stale za późno

Nie pisz o tym zbyt często lecz pisz raz na zawsze
a będziesz tak jak delfin łagodny i mocny

Śpieszmy się kochac ludzi tak szybko odchodzą
i ci co nie odchodzą nie zawsze powrócą
i nigdy nie wiadomo mówiąc o miłości
czy pierwsza jest ostatnią czy ostatnia pierwszą

ks. Jan Twardowski

Drodzy członkowie SPK

Informujemy, że w Klubie SPK w Capalaba, zostało założone muzeum poświęcone polskim żołnierzom.
Jeżeli w Waszym posiadaniu znajdują się pamiątki wojskowe, pozostawione przez byłych żołnierzy
lub członków Waszych rodzin, będziemy wdzięczni jeżeli zostaną przekazane do naszego muzeum w Capalaba
lub osobiście do Jana Tkaczyka: tel: 0402 695 610, adres: 15 Empress Dive, Carindale Qld 4152.

Majówka pod sosnami w SPK Capalaba – 16 maja 2021 roku.

Dziękujemy Witoldowi Kuczyńskiemu (pierwszy z prawej), który przygotował kiermasz używanych książek i w ramach donacji na Klub Polonii w Brisbane, zebrał sumę \$136.50

Dziękujemy również Laryssie Kargol, która zorganizowała wspaniałą wystawę swoich obrazów.

Najmłodszy uczestnicy Majówki, wzięli udział w różnego rodzaju zabawach ...

... ale starsza młodzież, oprócz zabawy z maluchami, wolała grę w siatkówkę.

Gospodarzami naszej kiermaszówki byli tym razem Hufiec Pomorze i Koło Przyjaciół Harcerstwa i jak zwykle, serwowali dobre polskie jedzenie.

Świetna kawa, polskie piwo i potrawy przygotowane przez KPH, serwowane na świeżym powietrzu, w towarzystwie przyjaciół i znajomych, to wspaniała recepta na udane spotkanie pod sosnami w Capalaba. Do zobaczenia na kolejnej Majówce w przyszłym roku!

Mathias Rogala-Koczorowski visits Bathurst following heart transplant.

AFTER two years away, long-serving Bathurst City and RSL Concert Band's conductor Mathias Rogala-Koczorowski is back in town. The beloved conductor had to retire from the band in 2015 to move closer to Sydney, where he would later undergo a heart transplant. He spent more than two years on the waiting list, but in June finally got to have his life-saving operation.

The phone call came in at 8am one morning, instructing him to get to hospital immediately as a heart had become available for him. Later that evening, he underwent a five-hour surgery and woke from the ordeal four days later.

There have been some complications, including a severe infection of the breastbone and problems with that healing after surgery, but ultimately he is doing much better. "The heart itself is fantastic; it has been performing impeccably," Mr Rogala-Koczorowski said. "When other side effects of drugs or complications aren't interfering, I feel tremendously fit and like I've got a new lease on life and I am young again."

He said it can take years for a patient to recover from a transplant, but it was worth all the operations and medication. "There is every chance I'll live for many years and have fantastic quality of life," he said.

After he left Bathurst, a plaque bearing his name and contribution was placed on a bench by Lewins Gate in Machattie Park. Mr Rogala-Koczorowski felt honoured by the plaque, particularly with the bench being beside a tribute to his predecessor, Sam Lewins. "When I found out that [the band] went to the council to have this plaque put on the bench that they've got dedicated to me, I particularly wanted to come back and sit on that and appreciate that, because I think it is a really great honour," he said. Mr Rogala-Koczorowski will only be in Bathurst for a short time as he needs to be back at hospital early next week.

He said it was great to come back and see that the band was still going strong after he had to step away. "I'm really glad to learn that the band is still thriving and continuing to fulfill its civic role and perform the very important responsibilities for the RSL in commemorating the sacrifice of service people and it is in very good hands with my successor, Wendy Jenkins," Mr Rogala-Koczorowski.

After his experience, he has also encouraged people to consider signing up to be an organ donor.

<https://www.westernadvocate.com.au/story/5062268/friends-and-a-tribute-bring-mathias-back-to-bathurst-for-a-visit/>

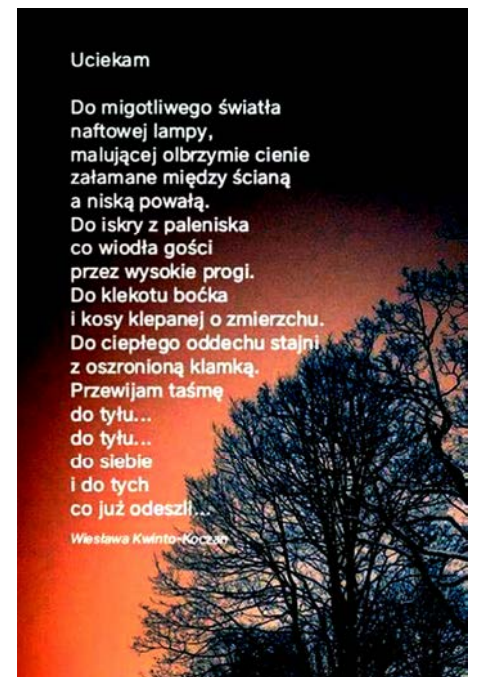
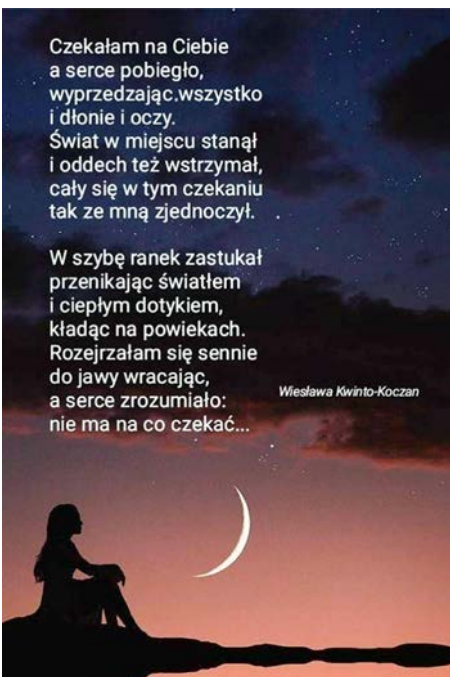
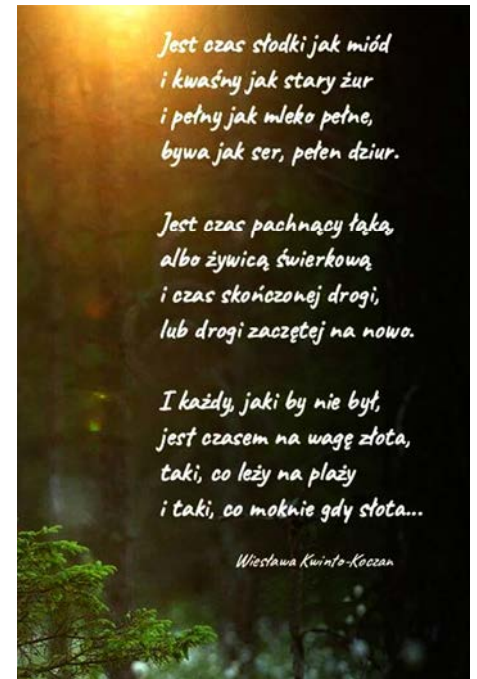
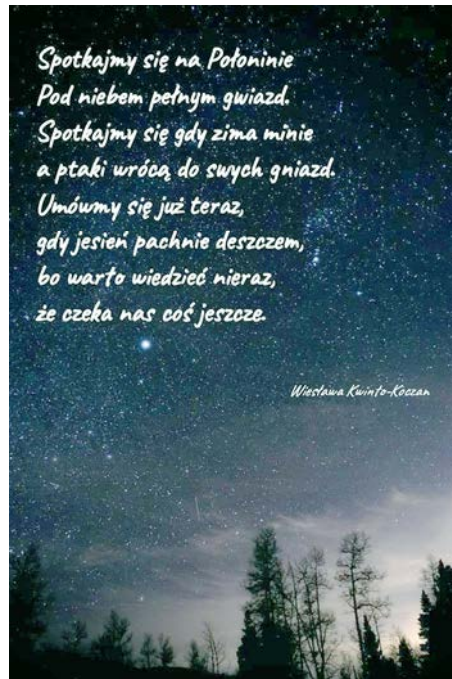
Wiersze Wiesławy Kwinto – Koczan.

Wiesława Kwinto – Koczan (WUKA)

Urodziła się w Krystynopolu na ziemi lwowskiej. Przesiedleńcze losy rzuciły całą rodzinę w Bieszczady, z którymi jest emocjonalnie związana do dziś. Zajmowała się sprawami kultury, a pracując w Nadmorskim Parku Krajobrazowym – ochroną przyrody. Od 2000 mieszka w Toruniu. Za swoje miejsce na ziemi niezmiennie uznaje Bieszczady z ich magią, bogactwem natury, nieodkrytym do końca magnetyzmem przyciągającym spragnionych niezwyklej przeżyć i odczuć – tęskniących za „jednoczesnym dotknięciem nieba i ziemi”...

Jej wiersze o górach przeplatają się z refleksjami o codzienności. W maju 2004 roku ukazał się pierwszy tomik zatytułowany „Szlakiem”. Później w ręce czytelników trafiły trzy kolejne tomiki „Nocne niebo śpiewa Aniołami” (2008), „Zawrócić” (2010) oraz „Słowa-szepty” (2016). Wiesława Kwinto – Koczan często spotyka się ze swoimi sympatykami na spotkaniach autorskich. Jest członkiem Związku Polskich Autorów i Kompozytorów – ZAKR oraz Stowarzyszenia Autorów ZAIKS.

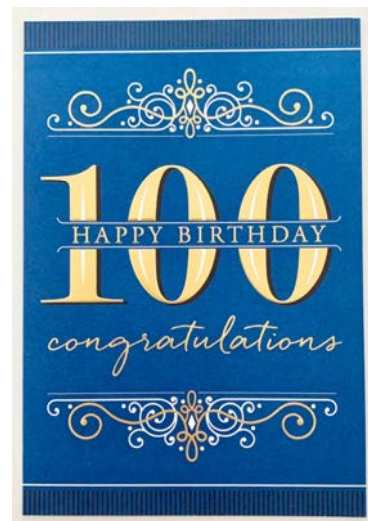
Ppłk Bernard Skarbek będzie miał wkrótce 100 lat ...

1 lipca 2021 roku, nasz najstarszy, mieszkający w Canberra, prawdziwy kombatant Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Australii, skończy równo 100 lat.

Dostojny jubilat urodził się 1. lipca 1921 roku w Zakrocymiu woj. warszawskie. Od 1927 roku mieszkał w Brześciu nad Bugiem, gdzie najpierw w roku 1935 ukończył Szkołę Powszechną, a potem w roku 1939 cztero-klasową Szkołę Handlową. W lutym 1940 roku został aresztowany i wywieziony na Syberię do miejscowości Kazgorodok, Enbekszelderski Rejon, Akmolenskaja Obłość.

Do Armii Polskiej w ZSRR wstąpił w lutym 1942 roku w Ługowaja, 10-ta Dywizja Piechoty, Kompania Łączności. Po ewakuacji z ZSRR i reorganizacji w Palestynie (Gedera), w maju 1942 roku, dostał przydział do 3-ej Dywizji Strzelców Karpaccich – Baon Łączności, 1-sza Kompania. Z tą jednostką przeszedł całą Kampanię Włoską. Brał udział w akcji pod Sangro, Monte Cassino, Ancona i Bolonia.

Zdemobilizowany z Polskich Sił Zbrojnych w listopadzie 1948 roku, w stopniu Kaprała Podchorążego L.dz. 1605 11. 1945. Kolejne awansy na wyższe stopnie wojskowe: w roku 1964 – awans na Podporucznika, w roku 1990 – awans na Porucznika, w roku 2000 – awans na Kapitana, w roku 2007 – awans na Majora, w roku 2014 – awans na Podpułkownika.

Bernard Skarbek w wieku 20 lat.

Odnaczenia wojskowe – polskie:

Krzyż Walecznych – 1944 r., Krzyż Monte Cassino – 1945 r., Krzyż Zasługi z Mieczami – 1945 r., Krzyż za Kampanię 1939 – 1980 r., Krzyż Czynu Zbrojnego PSZ na Zachodzie – 1993 r., Krzyż Wojska Polskiego – 2018 r.

Odnaczenia wojskowe – angielskie:

1943/45 Star, Italy Star, Defence Medal, War Medal 1939/45.

Odnaczenia organizacyjne – polskie:

Srebrna Odznaka SPK – 1962 r., Złota Odznaka SPK – 1964 r., Krzyż Kombatancki SPK Federacji Światowej – 1977 r., Srebrny Krzyż Kombatancki ZK SPK Australia – 1983 r., Srebrny Medal Skarbu Narodowego – 1984 r., Złoty Krzyż Kombatancki ZK SPK Australia – 1985 r., Złoty Medal Skarbu Narodowego – 1989 r.

Odnaczenia cywilne – polskie:

Złoty Krzyż Zasługi – 1975 r., Order Odrodzenia Polski (Krzyż Kawalerski) – 1986 r., Order Zasługi R.P. V KL – 2002 r., Medal Pro Memoria – 2005 r., Krzyż Zesłańców Sybiru – 2006 r., Medal Pro Patria – 2014 r., Krzyż Oficerski Orderu Zasługi R. P. – 2016 r.

Odnaczenia cywilne – australijskie: Order of Australia Medal (OAM).

Mjr Bernard Dzdzisław Skarbek.

Od lewej: Dzdzisław Koch, Bernard Skarbek, Witold Kuczynski i Jan Tkaczyk.

O tym, co w swoim życiu przeszedł płk Bernard Skarbek, można by napisać niejedną książkę. Gdy słucha się jego opowiadań, aż się wierzyć nie chce, że jeden człowiek, może tak wiele w swoim życiu doświadczyć.

Do wojny przystąpił już od pierwszego dnia, gdy Niemcy zaatakowały Polskę od zachodu i zaledwie kilka tygodni później, Rosja od wschodu. Jego rodzice i siostra zostali aresztowani i umieszczeni w obozach wojennych w Rosji, a jego ojciec został później zamordowany w Kalininie, obecnie zwanym Twer i pochowany w jednym z masowych grobów w Miednoje, określane obecnie jako masowe groby Katyńskie.

18-letni wówczas Bernard został sam i przez wiele miesięcy pomagał ratować życie żołnierzy oraz kobiet i dzieci, przeprowadzając ich przez linie wroga i zamrznięte rzeki, w środku nocy, w bezpieczne miejsca.

W końcu sam został schwytany, a następnie uciekł tylko po to, aby zostać ponownie złapanym, gdy został zdradzony przez innego człowieka, który chciał w ten sposób kupić sobie wolność. Został wtedy skazany, bez przesłuchania, na dziesięć lat więzienia, z ciężką pracą w gułagu, w zamrzniętych lasach Syberii. Zanim przybył do obozu, wraz z innymi więźniami, wiele tygodni spędził stłoczony w zgniłym wagonie kolejowym z niewielką ilością jedzenia i wody i bez urządzeń sanitarnych.

Jedynym ciepłem, było wtedy ciepło ciała, współtowarzyszy tej makabrycznej podróży. Przez trzy ciężkie zimy, pracował przy ścinaniu drzew, budowie szpitala i innych budynków oraz przy zakopywaniu zwłok setek więźniów, którzy ginęli w tych okropnych warunkach. Wolność odzyskał został dopiero wtedy, gdy Niemcy najechały na Rosję, mimo, że wcześniej w roku 1939, oba narody podpisały pakt o nieagresji.

Uwolnieni i ogromnie wychudzeni więźniowie, głównie skóra i kości, łapali pociągi, jechali konno, a nawet szli piechotą, jak najdalej na południe. Polskich więźniów pytano, czy będą walczyć w armii sowieckiej, czy w armii Wojska Polskiego. Ci, którzy wybrali Wojsko Polskie, zostali z Rosji wypędzeni, w kierunku Persji przez Morze Kaspijskie. Wiele setek w czasie tej cięższej drogi zmarło, ale Ci wszyscy, którzy przeszli przez Morze Kaspijskie do Persji, zostali natychmiast zwerbowani do pułków Wojska Polskiego pod dowództwem brytyjskim i otrzymali żywność oraz opiekę medyczną.

Bernard Skarbek został przetransportowany do Palestyny, gdzie początkowo był szkolony jako żołnierz różnych formatów, ale ponieważ miał odpowiednie wykształcenie, został zwerbowany do oddziału komunikacji w 3-cim Oddziale Karpackim i w ten sposób stał się wykwalifikowanym technikiem telefonicznym. Przed inwazją na Włochy, został wysłany w zaawansowanym tajnym zespole w celu instalowania specjalnych linii komunikacyjnych dla najeźdźców. Przed każdą bitwą, od Castel di Sangro po Ankonę i Bolonię, jego jednostka, pod osłoną nocy, ustawiała kable komunikacyjne dla dowódców i wojsk frontowych.

Podczas tych operacji, wielu żołnierzy zostało zastrzelonych przez niemieckich i włoskich snajperów lub przez ciężką artylerię.

Gdy przeżył główną bitwę o Monte Cassino, został ranny w bombardowaniu Loreto i był kolejno przewożony do szpitali w Loreto, Ankonie i Casamassima we Włoszech, zanim ostatecznie został przetransportowany na rekonwalescencję do szpitala w Szkocji.

Po wojnie Bernard Skarbek ożenił się, mieszkał i pracował w Londynie. Gdy dowiedział się, że rodzina jego żony również przeżyła wojnę i mieszka w Australii, w 1956 roku, wraz z żoną i córką przeprowadził się do Canberry.

Przez wiele lat pracował najpierw w Canberra Brickworks, ale gdy został doceniony za swoje zdolności edykacyjne, został później zwerbowany do australijskiej Służby Publicznej i pracował w Wydziale Handlu.

Mniej więcej w tym samym czasie został prezesem Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Canberra i bardzo aktywnie zajmował się zbiórką pieniędzy dla Polaków, polskiej szkoły, harcerzy i towarzystwa historycznego.

Za wieloletnią pracę społeczną dla polskiej społeczności w Australii, w 1990 roku został odznaczony Medalem Orderu Australii - Order of Australia Medal (OAM).

Mimo sędziwego wieku, ppłk Bernard Skarbek jest nadal wyjątkowo sprawny fizycznie i umysłowo.

Po śmierci żony Marii, w dalszym ciągu mieszka w Canberra, ale w ostatnich latach już nie sam, tylko z córką Susan i z jej rodziną.

W imieniu Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Australii, gratulujemy płk Bernardowi Skarbkowi tego pięknego jubileuszu i jednocześnie życzymy dużo zdrowia oraz wielu łask Bożych na dalsze pomyślne dni i lata.

Opracował:
Jan Tkaczyk

Anzac Day 2013 r. – polską grupę prowadził mjr Bernard Skarbek, który na ten dzień przyjechał do nas z Canberra.

Anzac Day 2016 r. – polską grupę prowadził 95-letni ppłk Bernard Skarbek, który ponownie, specjalnie na ten dzień, przyjechał do nas z Canberra.

Klubowy
Kącik
Kulinary

Filip piecze i gotuje ...

@polish_cook_the_wizard_of_australia

Dzisiaj typowo zimowy przepis.

Taki na rozgrzanie, bo temperatury zwłaszcza rano, już nie za wysokie – a jak zima, to w kuchni sezon na zupy.

Zapraszam na moją **Zupę Ogórkową**.

SKŁADNIKI

- 1 czubata łyżka masła
- 1 łyżka oliwy
- 1 duża cebula
- 2 marchewki
- 1,5 litra bulionu (np. drobiowy, warzywny, rosół)
- 0,5 kg ziemniaków
- kiszone ogórki - słoik lub gotowy przecier ogórkowy
- 150 g śmietany 18%

PRZYGOTOWANIE

- Do garnka wlać oliwę, dodać masło i zeszklić pokrojoną w kosteczkę cebulę. Dodać obraną i pokrojoną w kosteczkę marchewkę i mieszając smażyć 5 min.
- Dolać do garnka bulion i zagotować. Przykryć, zmniejszyć ogień i gotować przez 15 minut.
- Dodać obrane i pokrojone w kosteczkę ziemniaki i gotować przez następne 15 minut.
- Dodać przecier ogórkowy lub starte na tarce ogórki kiszone - gotować 10 minut.
- Dodać śmietanę (najpierw wymieszaną z kilkoma łyżkami wywaru).

Kłania się super pyszna, klasyczna polska zupa ogórkowa. Na obiad – smakuje wyśmienicie, podana z żytnim chlebem.

Smacznego życzę i serdecznie pozdrawiam – Filip.

DENTURES

Registered
Dental
Prosthetist

ADS

DENTAL CLINIC
Your Denture Professional

FREE CONSULTATION

PERSONAL, FRIENDLY AND AFFORDABLE SERVICE FOR:

- Full and partial dentures
- Metal base dentures
- Mouthguards
- Relines and repairs
- Health Funds and Veteran Affairs Provider

EMERGENCY AND AFTER HOURS APPOINTMENTS AVAILABLE

22 Picton Drive, ALEXANDRA HILLS

3824 4221 or 0488 994 237

PF1/200971A

POLSKI GABINET PROTETYCZNY

Protetyk dentystyczny Alina Schaefer z wieloletnim stażem zawodowym oferuje:

- Protezy całkowite
- Protezy częściowe
- Protezy szkieletowe (na bazie metalowej)
- Ochroniacze szczęk
- Podścielenia i reperacje protez
- Refundacje kosztów w przypadku ubezpieczeń w prywatnych Kasach Zdrowotnych oraz "Veteran Affairs".

Bezpłatna konsultacja, przyjemna obsługa, korzystne ceny.
Akceptujemy bony/vouchers na darmowe leczenie, wydawane przez szpitale dentystyczne.

Zamawiając wizytę proszę dzwonić (07) 3824 4221 lub telefon komórkowy 0488 994 237.
22 Picton Drive, Alexandra Hills, Qld.

Victory in Europe - RSL New Farm – Brisbane, 8-05-2021.

RETURNED & SERVICES
LEAGUE OF AUSTRALIA
QUEENSLAND BRANCH

W tym roku, obchody z okazji 76 rocznicy Victory in Europe zostały zorganizowane 8. maja 2021 r. Odbyły się w obecności Gubernatora stanu Queensland, Jego Eksceleencji Paul De Jersey AC.

Jak każdego roku, Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Australii, reprezentował prezes Zarządu Krajowego SPK Jan Tkaczyk, który złożył pod pomnikiem biało-czerwony wieniec.

Okolicznościowe przemówienie z tej okazji wygłosił president South Eastern District RSL Mr Kerry Gallagher AM.

Od lewej: Kerry Gallagher AM, Jan Tkaczyk & Paul De Jersey AC.

Podziękowanie.

Dziękujemy Chris & Theresie Lauf,
za podarowanie dla Klubu SPK w Capalaba
maszyny do koszenia trawy.

Jeszcze raz serdecznie dziękujemy!

Podajemy numer konta bankowego na który można wpłacać składki członkowskie i donacje dla SPK lub na „Okólnik”.

Account Name: Polish Ex-Servicemens Association
BSB number: 064-172 Account number: 1010 8726

Prosimy pamiętać, aby podać swoje nazwisko i zaznaczyć na co kwota jest przekazywana.

Dodatkowo informujemy, że dowód elektronicznego przelewu, jest jednocześnie dowodem opłacenia składki.

Ogłoszenia

Jeżeli chcesz otrzymywać powiadomienia o uroczystościach i imprezach organizowanych przez nasze koło na swój adres emailowy, to prosimy o wysłanie emaila z treścią: "kontakt do powiadomień i komunikatów", na adres: secretaryspk@gmail.com.

Jeżeli już przekazałeś nam swój adres emailowy, a w międzyczasie dokonałeś jego zmiany, to prosimy o uaktualnienie.

Za współpracę z sekretariatem, z góry serdecznie dziękujemy!

Kalendarz przewidywanych uroczystości i imprez w drugiej połowie 2021 roku.

31 lipiec (sobota)

15 sierpień (niedziela)

29 sierpień (niedziela)

19 wrzesień (niedziela)

5 grudzień (niedziela)

31 grudzień (piątek)

(Przeniesiona) Rodzinna Noc Świętojańska – Biesiada Pod Gwiazdami

Dzień Żołnierza. Msza św. - Bowen Hills, godz 9.30.

Walne Zebranie Członków SPK (AGM). Capalaba, godz 13.00.

Wiosna Polska w Capalaba, godz 11.00.

Opłatek Żołnierski w Capalaba, godz.13.00.

Bal Sylwestrowy w Capalaba, godz 19.00.

Informujemy, że ten kalendarz, jest kalendarzem tymczasowym.

Ogłoszenia o uroczystościach lub imprezach organizowanych przez SPK, przekazywane będą do wiadomości w mediach społecznościowych, na dwa tygodnie przed ich planowaną organizacją (Facebook, radio 4EB, ogłoszenia parafialne, itp.).

W związku z ograniczeniami związanymi z panującym wirusem COVID19 i regulacjami QLD Government, Zarząd Koła SPK Nr 8, zastrzega sobie prawo do zmiany dat i w razie konieczności, odwołania niektórych wydarzeń lub uroczystości.

Informujemy, że SPK w Capalaba udostępni pomieszczenia nowego klubu na uroczystości i wydarzenia.

Cennik wynajmu:

1. Sala na 80 osób wraz ze stołami, krzesłami i dostępem do kuchni - \$200.00. W cenie dostęp do systemu Audio/Video.
2. Sala na 80 osób ze stołami, krzesłami, dostępem do kuchni i pełnym nakryciem stołowym (obrussy, talerze i sztućce oraz szklanki) - \$450.00. W cenie dostęp do systemu Audio/Video. Istnieje możliwość katering.
3. Wynajem terenu parku celem zorganizowania imprezy plenerowej (imieniny, BBQ rodzinne, aktywność sportowa) - \$75.00. W cenie udostępniamy BBQ oraz krzesła plastikowe. System Audio - extra \$50.00.

Zgłoszenia i rezerwacje prosimy kierować na e-mail:

spk8qld@hotmail.com

ABN 72 266 392 365

EUROPARCEL INTERNATIONAL SERVICE

SMART WAY. DOOR 2 DOOR

2021

January							February							March						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
31					1	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6		
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	21	22	23	24	25	26	27
24	25	26	27	28	29	30	28	28	29	30	31	28	29	30	31					
April							May							June						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
					1	2	30	31	1	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
25	26	27	28	29	30	23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30				
July							August							September						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
					1	2	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4			
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
25	26	27	28	29	30	31	29	30	31	26	27	28	29	30						
October							November							December						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
31					1	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4				
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25
24	25	26	27	28	29	30	28	29	30	26	27	28	29	30	31					

• LAST DAY OF COLLECTION DATES

[europarcelinternational](https://www.facebook.com/europarcelinternational)
europarcel@mail.com

BRISBANE   ● **JUREK**
0424 125 757

www.europarcel.com.au